

Chambre des Représentants

SESSION 1979-1980

23 JANVIER 1980

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 45 de la loi du 15 juin 1899 comprenant les Titres Ier et II du Code de procédure pénale militaire, modifié par l'article 5 de la loi du 31 juillet 1947

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)

PAR M. VAN BELLE

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 31 juillet 1947 a ramené à trois le nombre des conseils de guerre permanents, dont le siège est établi respectivement à Bruxelles, Liège et Gand. Les motifs invoqués pour justifier cette réduction sont la diminution du contingent et les économies budgétaires.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Léon Remacle.

A. — Membres : MM. Bourgeois, Grafé, Léon Remacle, Mme Ryckmans-Corin, MM. Suykerbuyk, Uyttendaele, Van Rompaey, Wathélet, Weckx, Willems. — MM. Boel, Brouhon, Bob Cools, Degroove, Dejardin, Mme Detiège, M. Van Cauwenberghe. — MM. Defraigne, Mundeleer, Van Belle, Van de Velde. — M. Havelange. — M. Baert.

B. — Suppléants : M. Aerts, Mme Demeester-De Meyer, M. Deschamps, Mme Dielens, MM. Lernoux, Joseph Michel, Mme Smet, MM. Smets, Steverlynck, Van den Brande, Verhaegen. — Mme Adriaenssens épouse Huybrechts, M. Baudson, Mme Brennez, MM. Glinne, Van Acker, Van Gompel, Vanvelthoven, Willockx. — MM. Albert Claes, De Winter, Gol, Kempinaire, Verberckmoes. — MM. Mordant, Risopoulos. — MM. Leys, Schiltz.

Voir :

300 (1979-1980) :

— N° 1 : Proposition de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1979-1980

23 JANUARI 1980

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 45 van de wet van 15 juni 1899 houdende titel I en titel II van het Wetboek van strafrechtspleging voor het leger, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 31 juli 1947

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER VAN BELLE

DAMES EN HEREN,

De wet van 31 juli 1947 heeft het aantal bestendige krijgsmannen tot drie teruggebracht, met zetel respectievelijk te Brussel, Luik en Gent. Als motieven werden daarbij ingeroepen een inkrimping van de legersterkte en budgettaire besparingen.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Léon Remacle.

A. — Leden : de heren Bourgeois, Grafé, Léon Remacle, Mevr. Ryckmans-Corin, de heren Suykerbuyk, Uyttendaele, Van Rompaey, Wathélet, Weckx, Willems. — de heren Boel, Brouhon, Bob Cols, Degroove, Dejardin, Mevr. Detiège, de heer Van Cauwenberghe. — de heren Defraigne, Mundeleer, Van Belle, Van de Velde. — de heer Havelange. — de heer Baert.

B. — Plaatsvervangers : de heer Aerts, Mevr. Demeester-De Meyer, de heer Deschamps, Mevr. Dielens, de heren Lernoux, Joseph Michel, Mevr. Smet, de heren Smets, Steverlynck, Van den Brande, Verhaegen. — Mevr. Adriaenssens echtg. Huybrechts, de heer Baudson, Mevr. Brennez, de heren Glinne, Van Acker, Van Gompel, Vanvelthoven, Willockx. — de heren Albert Claes, De Winter, Gol, Kempinaire, Verberckmoes. — de heren Mordant, Risopoulos. — de heren Leys, Schiltz.

Zie :

300 (1979-1980) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

Le Roi avait toutefois le pouvoir d'instituer au sein des conseils de guerre existants des chambres dont il fixerait le siège. Le Prince Régent fit usage de cette faculté pour instituer deux chambres au conseil de guerre permanent de Bruxelles (une française et une néerlandaise), dont il établit le siège à Anvers.

M. Suykerbuyk, auteur de la proposition de loi, propose d'étendre à la province de Limbourg le ressort de ces deux chambres dont le siège est établi à Anvers. Cette extension mettrait fin au fait que les militaires qui sont domiciliés ou sont en garnison au Limbourg et dont la plupart sont d'expression néerlandaise continuent de relever du conseil de guerre de Liège.

La proposition offre également un moyen de mettre fin au fait que les autorités de police du Limbourg ne peuvent pas s'entretenir directement avec l'auditeur militaire de Liège qui, en vertu de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire, n'est pas tenu de connaître le néerlandais, vu qu'à cette époque le Limbourg ne faisait pas partie du ressort de son conseil de guerre.

Il convient également d'attirer l'attention sur le fait que les provinces d'Anvers et de Limbourg constituent déjà une circonscription unique pour la gendarmerie.

L'auteur signale, en outre, que sa proposition de loi n'a aucune incidence financière, parce qu'elle ne nécessite aucune augmentation de personnel, ni extension d'infrastructure; il suffit en effet de transférer un magistrat et un greffier de Liège à Anvers où des locaux sont disponibles.

L'auteur rappelle qu'à l'époque il avait déposé une proposition de loi qui visait le même but. Toutefois, le texte actuel tient compte d'un amendement qui avait été présenté par le Gouvernement afin d'améliorer la proposition du point de vue légistique.

L'auteur proposait en effet le texte suivant (Doc. n° 332/1 de 1977-1978) :

« Article unique

Au quatrième alinéa de l'article 45 de la loi du 15 juin 1899 comprenant les titres Ier et II du Code de procédure pénale militaire, modifié par l'article 5 de la loi du 31 juillet 1947, les mots « et celle des conseils de guerre permanents de Hasselt et de Namur à celui de Liège » sont remplacés par les mots : « celle du conseil de guerre permanent de Namur à celui de Liège et celle du conseil de guerre permanent de Hasselt aux chambres du conseil de guerre permanent de Bruxelles ».

Le Ministre avait déclaré à l'époque qu'il pouvait marquer son accord sur le contenu, mais non sur le texte de la proposition, et ce pour les raisons suivantes :

1. les deux premiers alinéas de l'article 45 de la loi du 15 juin 1899 ayant été abrogés, la référence au 4e alinéa était sans objet;

2. il fallait tenir compte de l'existence de trois conseils de guerre permanents établis :

à Bruxelles, pour le Brabant, le Hainaut et la province d'Anvers;

à Gand, pour la Flandre orientale et la Flandre occidentale;

à Liège, pour les provinces de Liège, de Namur, de Limbourg et de Luxembourg;

3. l'article 45, modifié par l'article 5 de la loi du 31 juillet 1947, contient diverses dispositions relatives à des conseils de guerre institués pour une durée limitée et supprimés

De Koning kon evenwel in de bestaande krijgsraden kamers oprichten, waarvan hij de standplaats zou bepalen. Van deze bevoegdheid maakte de Prins-Regent gebruik om in de bestendige krijgsraad te Brussel twee kamers op te richten (een Nederlandstalige en een Franstalige) waarvan de zetel te Antwerpen gevestigd werd.

De heer Suykerbuyk, indiener van het wetsvoorstel stelt voor het rechtsgebied van die twee kamers waarvan de zetel te Antwerpen gevestigd is, uit te breiden tot de provincie Limburg. Dit zou een einde maken aan het feit dat militairen die in Limburg woonachtig of er in garnizoen zijn en van wie de meesten Nederlandstaligen zijn, onder de rechtsmacht van de krijgsraad te Luik blijven ressorteren.

Het voorstel is ook een middel om een einde te maken aan het feit dat de politie-overheden van de provincie Limburg zich niet rechtstreeks kunnen onderhouden met de krijgsauditeur te Luik, van wie de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken niet eist dat hij de Nederlandse taal zou machtig zijn omdat Limburg niet onder het ressort van zijn krijgsraad viel.

De aandacht moet ook gevestigd worden op het feit dat Antwerpen en Limburg al één enkel rijkswachtgebied vormen.

Verder wijst de auteur er nog op dat zijn wetsvoorstel geen financiële weerslag heeft omdat het geen vermeerdering van personeel of uitbreiding van de infrastructuur meebrengt; het volstaat inderdaad dat een magistraat en een griffier van Luik naar Antwerpen worden overgeplaatst, terwijl de lokalen te Antwerpen beschikbaar zijn.

De auteur herinnert eraan dat hij eerder een voorstel heeft ingediend dat ten gronde hetzelfde doel beoogde. De huidige tekst houdt nochtans rekening met een amendement van de Regering dat toen werd ingediend en in een verbetering van legistische aard voorzag.

De auteur stelde toen inderdaad de volgende tekst voor (Stuk n° 332/1 — 1977-1978) :

« Enig artikel

In het vierde lid van artikel 45 van de wet van 15 juni 1899 houdende titel I en titel II van het Wetboek van strafrechtspleging voor het leger, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 31 juli 1947, worden de woorden : « en die van de bestendige krijgsraden van Hasselt en van Namen aan die van Luik » vervangen door de woorden « en die van de bestendige krijgsraad van Namen aan die van Luik en die van de bestendige krijgsraad van Hasselt aan de kamers van de bestendige krijgsraad te Brussel ».

De Minister verklaarde destijds dat de regering akkoord ging met de inhoud van het voorstel, maar niet met de tekst en zulks om de volgende redenen :

1. aangezien de twee eerste alinea's van artikel 45 van de wet van 15 juni 1899 werden opgeheven, ging de verwijzing naar het vierde lid van artikel 45 niet op;

2. er diende rekening te worden gehouden met het feit dat er 3 bestendige krijgsraden bestaan :

te Brussel : voor Brabant, Henegouwen en Antwerpen,

te Gent : voor Oost- en West-Vlaanderen,

te Luik : voor Luik, Namen, Limburg en Luxemburg;

3. artikel 45, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 31 juli 1947, bevat verschillende bepalingen betreffende de krijgsraden die voor een beperkte duur werden opgericht en

entre-temps. Il convient donc de l'adapter à la situation souhaitée, par le remplacement des quatre premiers alinéas.

Le Gouvernement a, dès lors, présenté l'amendement suivant (Doc. n° 332/2 de 1977-1978) :

« Article unique

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

A l'article 45 de la loi du 15 juin 1899 comprenant les Titres Ier et II du Code de procédure pénale militaire, modifié par l'article 5 de la loi du 31 juillet 1947, les alinéas 1er à 4 sont remplacés par la disposition suivante :

Il y a trois conseils de guerre permanents :

- 1° le conseil de guerre permanent de Bruxelles, pour les provinces de Brabant, d'Anvers, de Hainaut et de Limbourg;
- 2° le conseil de guerre permanent de Gand, pour les provinces de Flandre orientale et de Flandre occidentale;
- 3° le conseil de guerre permanent de Liège, pour les provinces de Liège, de Luxembourg et de Namur. »

* * *

Le Ministre marque son accord sur la proposition de loi et renvoie à la lettre des autorités intéressées, qui partagent les préoccupations de l'auteur.

Il est demandé si le transfert, de Liège à Anvers, d'une chambre du conseil de guerre doit se faire en vertu d'un arrêté royal ou en vertu d'un règlement de service interne.

Il est renvoyé, à ce sujet, au 5e alinéa de l'article 45, lequel prévoit qu'à la requête de l'auditeur général, le conseil de guerre peut, par ordonnance motivée, décider que, dans une cause déterminée, il se transportera en dehors de son ressort territorial.

Un membre fait toutefois remarquer que cette disposition ne concerne que les cas individuels et que le transfert d'une chambre se fera par voie de scission.

L'attention est attirée sur le fait qu'un juge ou un greffier transféré du tribunal de Liège à celui d'Anvers peut ne pas être bilingue.

Le Ministre déclare que le magistrat concerné sera néerlandophone et appartiendra vraisemblablement au conseil de guerre de Bruxelles. L'article 51 prévoit, en effet, que les membres civils du conseil de guerre sont nommés pour trois ans seulement.

Quant aux greffiers, il est rappelé qu'ils ne sont pas nommés, mais désignés.

Plusieurs membres font observer que la proposition de loi peut, en principe, être adoptée mais qu'étant donné l'existence de cinq cours d'appel, il serait toutefois plus logique d'instituer cinq conseils de guerre.

Vu l'accroissement du nombre d'affaires dont les conseils de guerre ont à connaître, le Ministre partage ce point de vue, mais il souligne par ailleurs les répercussions financières d'une telle proposition et la nécessité de trouver une solution sans délai.

Il précise cependant qu'une modification plus fondamentale pourra être réalisée ultérieurement.

La proposition de loi est adoptée par 13 voix et une abstention.

Le Rapporteur,

I. VAN BELLE

Le Président,

L. REMACLE

intussen zijn afgeschaft, en zou derhalve, door vervanging van de eerste vier leden, aan de thans gewenste toestand moeten worden aangepast.

Dientengevolge diende de Regering het volgende amendement in (Stuk n° 332/2 — 1977-1978) :

« Enig artikel

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

In artikel 45 van de wet van 15 juni 1899 houdende Titel I en Titel II van het Wetboek van strafrechtspleging voor het leger, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 31 juli 1947, worden de eerste vier leden vervangen door de volgende bepalingen :

Er zijn drie vaste krijgsraden :

- 1° de vaste krijgsraad te Brussel, voor de provincies Brabant, Antwerpen, Henegouwen en Limburg;
- 2° de vaste krijgsraad te Gent, voor de provincies Oost- en West-Vlaanderen;
- 3° de vaste krijgsraad te Luik, voor de provincies Luik, Luxemburg en Namen. »

* * *

De Minister is het eens met het wetsvoorstel en verwijst naar het schrijven van de betrokken autoriteiten die de beborgdheid van de auteur delen.

De vraag wordt gesteld of deze verplaatsing van een kamer van de krijgsraad van Luik naar Antwerpen bij koninklijk besluit of door een inwendige dienstregeling dient te gebeuren.

Er wordt verwezen naar het vijfde lid van artikel 45, hetwelke bepaalt dat, op verzoek van de auditeur-generaal, de krijgsraad, door een gemotiveerde ordonnantie, in een bepaalde zaak kan beslissen zich buiten zijn territoriaal ressort te begeven.

De opmerking wordt nochtans gemaakt dat deze bepaling alleen individuele gevallen betreft en dat de verplaatsing van een kamer door een verdeling zal gebeuren.

De aandacht wordt gevestigd op de mogelijkheid dat een rechter of griffier die van de rechtbank van Luik naar Antwerpen wordt verplaatst, niet tweetalig zou zijn.

De Minister verklaart dat de magistraat Nederlandstalig en waarschijnlijk iemand uit de krijgsraad van Brussel zal zijn. Artikel 51 bepaalt inderdaad dat de burgerlijke leden van de krijgsraad slechts voor drie jaar worden benoemd.

Wat de griffiers betreft, wordt eraan herinnerd dat deze niet benoemd worden maar wel aangewezen.

Sommige leden doen opmerken dat men in principe het wetsvoorstel wel kan goedkeuren maar dat, gelet op het bestaan van vijf hoven van beroep, het toch logischer zou zijn vijf krijgsraden op te richten.

Rekening houdend met de toeneming van het aantal zaken die bij de krijgsraden worden aanhangig gemaakt, is de Minister het eens met deze stelling, maar vestigt de aandacht op de financiële gevolgen van een dergelijk voorstel en op de noodzaak snel een oplossing te vinden.

Hij verklaart nochtans dat een grondiger wijziging later kan doorgevoerd worden.

Het wetsvoorstel wordt aangenomen met 13 stemmen en één onthouding.

De Rapporteur,

I. VAN BELLE

De Voorzitter,

L. REMACLE